

Jedanaesta „Mala škola ljudskih prava“ - Prava djece

Veljača je, tjedan nakon ispitnih rokova. U ovo vrijeme prostorije fakulteta obično zjape prazne, no ove godine svakog se popodneva rijeka studenata slijevala prema dvorana Pravnog fakulteta na Trgu maršala Tita 3. Povod tome bila je 11. Mala škola ljudskih prava – Prava djece, koju je za studente organizirala ELSA Zagreb, a ove je godine bila izuzetno posjećena. Razloga je nekoliko. Prvenstveno, došlo je do promjene koncepta, te je, za razliku od prethodnih godina, kada su se predavanja održavala kroz desetak tjedana, škola bila organizirana u obliku petodnevnog seminara. Svakog dana u popodnevnom satima za 150 sudionika održavana su predavanja u trajanju od četiri akademska sata. Također, ovogodišnja tema bila su prava djece, uvijek aktualna i zanimljiva budućim pravnicima (a i ne samo njima). Zbog toga je škola organizirana u suradnji s Katedrom za obiteljsko pravo i stručnom koordinatoricom prof.dr.sc. Aleksandrom Korać Graovac, koja nam je pomogla da privučemo kvalitetne predavače, teoretičare i praktičare. Svaki dan bavili smo se jednom temom vezanom uz prava djece, u okviru koje su predavači birali pod teme vezane uz područje kojim se sami bave. Ove godine gostovalo je dvanaest predavača, od čega je pet profesorica na našem fakultetu, dok su ostali istaknuti praktičari. Ovakvim odabirom predavača pokušali smo pronaći savršenu ravnotežu između teoretskog viđenja problematike dječjih prava i iskustva prakse glede njihovog ostvarivanja. Prema povratnim informacijama koje smo dobili od polaznika, ovaj način rada ocijenjen je vrlo pozitivno i predstavlja zaokruženu cjelinu.

Prva predavanja započela su u ponedjeljak 28.02.2011. godine, uvodnom riječi naše stručne koordinatorice. Tema prvog dana bilo je Izvješće Republike Hrvatske o primjeni UN-ove Konvencije o pravima djeteta. O samoj Konvenciji govorila nam je predavačica s Katedre za obiteljsko pravo, doc.dr.sc. Irena Majstorović. Ovo predavanje bio je prigodan uvod u Školu i dalo joj je okvir, te je studente (od kojih su mnogi bili sa viših godina) podsjetilo na sadržaj ovog velevažnog dokumenta. Istog dana predavanje je održala Pravobraniteljica za djecu Republike Hrvatske gđa Mila Jelavić, koja nam je govorila o sadržaju izvješća koja je Hrvatska do sada poslala i o problemima u vezi s istim. Naime, Hrvatska je do sada poslala dva izvješća, te je sa svakim kasnila, zbog čega smo bili izloženi mnogim kritikama. Sljedećeg dana, predavanja su održana na temu postupovnih prava djece i uvažavanja njihovog mišljenja. O ostvarivanju dječjih prava u obiteljskim postupcima s teorijskog aspekta govorila nam je dr.sc. Ivana Milas Klarić, također s Katedre za obiteljsko pravo. Sljedeće predavanje održano je na temu dokumenta Vijeća Europe, „Child Friendly Guidelines“. Održala ga je prof.dr.sc. Ksenija Turković s Katedre za kazneno pravo i ujedno potpredsjednica radne skupine Vijeća Europe „Guidelines of Child Friendly Justice“, te odbora Vijeća Europe za Konvenciju o zaštiti djece od seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja.

Profesorica Turković sudionicima je pripremila radne materijale kako bi mogli aktivno sudjelovati na njezinom sljedećem predavanju koje se održalo idućeg dana. Radilo

se o dijelu prijedloga novog Kaznenog zakona koji se odnosi na kaznena djela protiv spolne slobode, potom o tekstu Konvencije o zaštiti djece od seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, te o Smjernicama Vijeća Europe. Naime, idućeg dana održana su predavanja na temu zaštite djece od seksualnog nasilja, te nam je o ovom pitanju u kontekstu prijedloga nacрта novog Kaznenog zakona govorila profesorica Turković. Također, o ovoj temi imali smo priliku slušati od dva predavača iz prakse. Prvi je bio dr.med. Domagoj Štimac, psihijatar i zamjenik ravnateljice Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba, koji je održao živopisno predavanje i upoznao nas s primjerima s kojima se susreo tijekom karijere. Studentima je ovo predavanje bilo izuzetno zanimljivo, prvenstveno zbog toga što su čuli stajalište stručnjaka koji nije pravnik, već liječnik, sudski vještak. Govorio je o oblicima seksualnog zlostavljanja djece, te posljedicama koje ono uzrokuje, kao i o svojim iskustvima u radu s počiniteljima ovih nedjela. Tijekom ovog predavanja studenti su iznijeli svoje ideje glede poboljšanja položaja djece u sudskim postupcima primjenom suvremenih metoda, kako bi se spriječila, ili barem umanjila sekundarna viktimizacija. O seksualnom nasilju među djecom govorila nam je sutkinja za mladež, Lana Petö Kujundžić. Uz odrasle, koji su najčešći počinitelji seksualnih delikata, počinitelja ima i među mlađom populacijom. Sutkinja nam je tijekom predavanja objasnila postupak pred sudom u ovim slučajevima, kada i počinitelj i žrtva spadaju u kategoriju koju društvo posebno štiti.

Tema četvrtog dana predavanja bili su konfliktni razvodi. Naime, tijekom trajanja postupka, a i nakon samog razvoda, roditelji su opterećeni stresom, te često zaboravljaju da ga doživljavaju i njihova djeca. Ukoliko oni svoje interese stave ispred interesa djece i koriste ih kao sredstva kojim će naštetiti (bivšem) bračnom drugu, kod djece mogu nastupiti teške posljedice. O zaštiti prava djece u postupku razvoda u cilju prevencije poteškoća u razvoju djeteta govorila nam je prof.dr.sc. Branka Sladović Franz sa Studijskog centra socijalnog rada. Nakon toga, uslijedila su dva predavanja istaknutih praktičarki. Prvo je održala sutkinja Sandra Artuković Kunšt, na temu procesno-pravnog položaja djeteta s aspekta ostvarivanja ljudskih prava. Odvjetnica Ljubica Matijević-Vrsaljko govorila je o visokokonfliktnim razvodima i jednom konkretnom primjeru iz prakse. Iako je ovo predavanje održano u kasnim popodnevnim satima, na studente je ostavilo snažan dojam i, prema našim saznanjima, najviše im se svidjelo. Zadnji dan Škole bio je posvećen judikaturi Europskog suda za ljudska prava. Prvo predavanje održala je Štefica Stažnik, zastupnica Vlade RH pred Europskim sudom za ljudska prava. O diskriminaciji djece, kao novom pojmu, predavanje je održala Tena Šimonović Einwalter, koordinatorica za područje suzbijanja diskriminacije u Uredu pučkog pravobranitelja. Postavlja se pitanje mogu li djeca biti diskriminirana isključivo na temelju svoje dobi, samo zbog toga što su djeca, te jesu li se u praksi pojavili ovakvi slučajevi. Posljednje predavanje na ovogodišnjoj Školi održala je naša stručna koordinatorica, prof.dr.sc. Aleksandra Korać Graovac, na temu načela judikature Europskog suda za ljudska prava. U petak navečer, nakon zadnjeg predavanja, sudionicima su podijeljene potvrde o sudjelovanju. Usprkos tome što su sudionici morali pohađati predavanja tijekom četiri dana kako bi mogli dobiti diplomu, velika većina njih zaista ju je i dobila. Smatramo da nam je ova činjenica najbolji pokazatelj zainteresiranosti studenata za ovu tematiku i njihove osjetljivosti spram najmlađih. Naposljetku, većina će jednog dana raditi u odvjetništvu i sudstvu i svakodnevno se susretati s ovakvim slučajevima, te je cilj Škole podsjetiti sve sudionike kako, što god da radimo, uvijek djecu trebamo stavljati na prvo mjesto. Sudionici su naučili mnogo novih i korisnih stvari, a mi iz ELSA-e smo se umorni, ali zadovoljni, vratili fakultetskim obvezama i planiranju iduće Male škole ljudskih prava, kako bi i sljedeće godine bila ovoliko kvalitetna i zanimljiva.